

3.1 Meziokresní stěhování

Podíl stěhování mezi okresy kraje za celé období představuje pětinu z objemu celkové migrace, což se nemění ani v jednotlivých rocích. Jeho rozsah v jednotlivých rocích mírně klesal až do minima zhruba v polovině období, pak je patrný vzrůstající trend. Za uplynulých čtrnáct let představuje tento typ prostorové migrace 495 tis. přestěhování.

Od roku 1991 vzrostl průměrný věk stěhujících přibližně stejně jako u vnitrokraského stěhování. Ženy jsou i při tomto prostorovém typu stěhování v každém jednotlivém roce starší, v průměru za celé období o 1,4 roku, což je zhruba o jeden rok méně než u vnitrokraského stěhování.

V roce 2001 se osoby se základním vzděláním stěhovaly méně intenzivně než ostatní vzdělanostní skupiny. V roce 1991 byl jejich odstup ještě větší díky vyšší intenzitě stěhování ostatních skupin.

Podíl žen na stěhování činí za celé období 52,1 %. V jednotlivých rocích se poměr mění jen málo a zůstává vždy nadpoloviční.

Do jiného okresu v kraji se obyvatelstvo nejčastěji stěhuje kvůli bydlení. Čtvrtinu důvodů představuje následování rodinného příslušníka a stejnou část zaujímají „jiné“ důvody. V období výrazně klesá podíl stěhujících se z důvodu následování rodinného příslušníka a sňatku. Vzrůstající trend lze sledovat u bytových a „jiných“ důvodů. V roce 2004 jsou již „jiné“ důvody uváděny jako druhá nejčastější příčina stěhování.

Podíl ženatých či vdaných osob na počtu stěhujících se osob klesá zejména ve prospěch svobodných. Podíl svobodných od roku 1995 převýšil podíl stěhujících se v manželství a má ve sledovaném období stále rostoucí tendenci. Tento trend je ovlivněn do značné části změnou struktury populace podle rodinného stavu.

Největší podíl na celkovém úhrnu stěhování mezi okresy kraje zaujímají kraje Moravskoslezský (19,2 %) a Jihomoravský (17,3 %). Tento podíl je do značné míry ovlivněn vysokým počtem obyvatel v těchto krajích, ale i při přepočtu na 1 000 osob je intenzita stěhování (74 resp. 75 osob) zhruba 1,5x vyšší než je průměr za všechny kraje. Nejvyšší hrubá míra migrace je v kraji Plzeňském, jež představuje 94 stěhování na 1 000 osob. Naopak Vysočina (23) a Zlínský kraj (28) mají velmi nízkou intenzitu stěhování mezi svými okresy.

Vývoj počtu stěhování je v jednotlivých krajích podobný – od začátku sledovaného období, kdy je intenzita migrace nejvyšší, pozvolna klesá, ale zhruba v polovině sledované periody dochází k růstu. Ovšem stavu ze začátku není dosaženo. Největší úbytek mezi rokem 1991 a 2004 má kraj Moravskoslezský a to téměř třetinový. Výjimku tvoří kraj Jihomoravský, kde počet stěhujících se je na konci období vyšší než na začátku.

3.1.1 Středočeský kraj

Největší rozsah stěhování mezi jednotlivými okresy Středočeského kraje je za celé období u okresů Kladno, Kolín, Praha-východ a Nymburk a činí 10 až 13 tis. osob. I intenzita stěhování je u nich, kromě okresu Kolín, nejvyšší v kraji, značně ovšem všechny převyšuje okres Nymburk se 196 stěhujícími se na 1 000 osob.

Okresy se dělí rovnoměrně na šest okresů s kladnou bilancí a šest se zápornou. Výrazně kladné saldo má okres Nymburk, do něhož se o 1,4 tis. osob více přistěhovalo než vystěhovalo. Opačná situace je u okresu Praha-východ, jenž má záporné saldo ve výši 1,3 tis. osob, když více než polovinu z toho ztrácí právě s okresem Nymburk.

Stěhování mezi okresy Středočeského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Benešov	3 517	3 718	7 235	-201
Beroun	3 282	2 771	6 053	511
Kladno	6 232	6 651	12 883	-419
Kolín	5 443	5 956	11 399	-513
Kutná Hora	3 744	3 557	7 301	187
Mělník	4 887	4 773	9 660	114
Mladá Boleslav	3 606	3 110	6 716	496
Nymburk	5 952	4 584	10 536	1 368
Praha-východ	5 061	6 313	11 374	-1 252
Praha-západ	4 105	4 686	8 791	-581
Příbram	3 277	3 356	6 633	-79
Rakovník	3 257	2 888	6 145	369

3.1.2 Jihočeský kraj

V Jihočeském kraji má jednoznačně nejvyšší obrat migrace okres České Budějovice, poloviční hodnotu obratu má okres Český Krumlov. Při přepočtu stěhujících se na 1 000 obyvatel má nejvyšší intenzitu migrace okres Český Krumlov, následují jej okresy Prachatice a s větším odstupem České Budějovice.

Saldo migrace uvnitř kraje má nejvíce kladné okres České Budějovice, z čehož zhruba polovinu tvoří zisk s okresy Jindřichův Hradec a Český Krumlov. Ostatní okresy mají saldo pasivní, největší Jindřichův Hradec.

Stěhování mezi okresy Jihočeského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
České Budějovice	12 425	9 730	22 155	2 695
Český Krumlov	5 329	5 952	11 281	-623
Jindřichův Hradec	3 932	4 824	8 756	-892
Písek	3 856	4 037	7 893	-181
Prachatice	4 105	4 617	8 722	-512
Strakonice	4 029	4 574	8 603	-545
Tábor	4 399	4 341	8 740	58

3.1.3 Plzeňský kraj

Tři čtvrtiny z celkového obrátu stěhování mezi okresy Plzeňského kraje připadá na okres Plzeň-město a jeho dva sousední okresy Plzeň-sever a Plzeň-jih. I když nejvyšší obrát migrace má okres Plzeň-město, intenzitou stěhování jej oba okolní okresy značně převyšují. Tato intenzita migrace okresů Plzeň-sever a Plzeň-jih je dokonce nejvyšší v ČR a představuje 279 resp. 277 stěhujících se na 1 000 obyvatel za sledované období.

Kladnou migrační bilancí dominují okresy Plzeň-sever a Plzeň-jih. Záporné saldo má hlavně okres Plzeň-město, jenž je výše dvěma uvedenými obklopen s nimiž také téměř celá pasivní bilance souvisí.

Stěhování mezi okresy Plzeňského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrát	Saldo
Domažlice	3 872	3 691	7 563	181
Klatovy	4 402	4 388	8 790	14
Plzeň-město	14 735	20 715	35 450	-5 980
Plzeň-jih	10 661	7 928	18 589	2 733
Plzeň-sever	11 587	8 671	20 258	2 916
Rokycany	3 564	2 865	6 429	699
Tachov	3 035	3 598	6 633	-563

3.1.4 Karlovarský kraj

Obrát stěhování okresů Karlovarského kraje Sokolova a Karlových Varů byl vůči okresu Cheb zhruba dvojnásobný. Intenzitou migrace ostatní dva okresy převyšuje okres Sokolov.

Okres Karlovy Vary má záporné saldo stěhujících se, z něhož větší část připadá ve prospěch okresu Sokolov.

Stěhování mezi okresy Karlovarského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrát	Saldo
Cheb	2 754	2 494	5 248	260
Karlovy Vary	4 631	5 123	9 754	-492
Sokolov	5 337	5 105	10 442	232

3.1.5 Ústecký kraj

Z úhrnu stěhování mezi okresy v Ústeckém kraji připadá největší část na okresy Ústí nad Labem, Most a Teplice. I podle počtu migrantů na 1 000 obyvatel je intenzita migrace u těchto okresů vysoká, nejvyšší hodnoty dosahuje ale za okres Louny.

Uvnitř kraje získává migrací nejvíce okres Teplice a Litoměřice. Okres Ústí nad Labem má vystěhovalých více než přistěhovalých a ztratil tak téměř 700 osob, většinu z nich s okresem Teplice.

Stěhování mezi okresy Ústeckého kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Děčín	5 353	5 387	10 740	-34
Chomutov	5 611	5 982	11 593	-371
Litoměřice	6 095	5 607	11 702	488
Louny	6 419	6 372	12 791	47
Most	8 230	8 529	16 759	-299
Teplice	8 504	7 669	16 173	835
Ústí nad Labem	8 063	8 729	16 792	-666

3.1.6 Liberecký kraj

V Libereckém kraji představuje obrat stěhování okresů Liberec a Jablonec nad Nisou dvoutřetinový podíl na celkovém úhrnu. Intenzita migrace v okrese Jablonec nad Nisou je ale zhruba o třetinu vyšší než v okrese Liberec a i okrese Semily.

Aktivní saldo meziokresní migrace mají okresy Semily a Jablonec nad Nisou. Ztrátu zaznamenal hlavně okres Česká Lípa – v převážné většině kvůli pasivní bilanci s okresem Liberec, který je ovšem také mírně ztrátový.

Stěhování mezi okresy Libereckého kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Česká Lípa	2 465	2 848	5 313	-383
Jablonec nad Nisou	4 998	4 793	9 791	205
Liberec	6 424	6 531	12 955	-107
Semily	3 153	2 868	6 021	285

3.1.7 Královéhradecký kraj

Nejvyšší obrat migrace v Královéhradeckém kraji mají okresy Hradec Králové a Náchod. Po vztažení počtu stěhujících se na 1 000 obyvatel příslušného okresu je migrační intenzita nejvyšší u okresů Hradec Králové a Trutnov.

Okres Hradec Králové má v rámci kraje nejvíce pasivní bilanci stěhování, na níž se podílejí hlavně nejvíce ziskové okresy Rychnov nad Kněžnou a Náchod.

Stěhování mezi okresy Královéhradeckého kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Hradec Králové	6 400	7 018	13 418	-618
Jičín	3 070	2 995	6 065	75
Náchod	5 931	5 541	11 472	390
Rychnov nad Kněžnou	4 113	3 654	7 767	459
Trutnov	4 790	5 096	9 886	-306

3.1.8 Pardubický kraj

Přestože je v Pardubickém kraji okres Pardubice o polovinu lidnatější než okres Chrudim, mají podobný obrát stěhování mezi okresy tohoto kraje. Z toho plyne i rozdílná intenzita migrace okresu Chrudim, která je o zhruba třetinu vyšší než v okrese Pardubice i dvou zbylých okresech Svitavy a Ústí nad Orlicí.

V rámci stěhování uvnitř kraje má nejvyšší kladnou bilanci okres Ústí nad Orlicí, jenž získává obyvatelstvo převážně z okresů Svitavy a Chrudim. Obyvatelstvo ztrácí okresy Pardubice a Svitavy.

Stěhování mezi okresy Pardubického kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrát	Saldo
Chrudim	5 415	5 162	10 577	253
Pardubice	5 345	5 819	11 164	-474
Svitavy	3 090	3 446	6 536	-356
Ústí nad Orlicí	4 473	3 896	8 369	577

3.1.9 Vysočina

Na Vysočině má největší úhrn meziokresní migrace okres Jihlava. Obrát mezi a 4,2-4,5 tis. osob mají okresy Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou a Třebíč. Intenzita stěhování je nejvyšší u okresu Jihlava, o třetinu nižší je v okresech Havlíčkův Brod a Pelhřimov.

V kraji nemá žádný okres výrazný zisk nebo ztrátu. Okresem s mírně kladným saldem stěhování je Havlíčkův Brod, se zápornou bilancí migrace hlavně okres Žďár nad Sázavou.

Stěhování mezi okresy Vysočiny v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrát	Saldo
Havlíčkův Brod	2 387	2 160	4 547	227
Jihlava	3 560	3 575	7 135	-15
Pelhřimov	1 619	1 564	3 183	55
Třebíč	2 091	2 152	4 243	-61
Žďár nad Sázavou	2 080	2 286	4 366	-206

3.1.10 Jihomoravský kraj

Téměř dvoutřetinový podíl na celkovém stěhování mezi okresy Jihomoravského kraje zaujímají okresy Brno-město a Brno-venkov. Intenzita meziokresního stěhování uvnitř kraje je u okresu Brno-venkov třetí nejvyšší v rámci republiky. O více než třetinu nižší intenzitu stěhování mají další v pořadí – okresy Vyškov a Brno-město.

Meziokresním stěhováním v kraji nejvíce získává obyvatele okres Brno-venkov, hlavně díky migraci z okresu Brno-město. Výraznou zápornou bilanci stěhování má okres Brno-město, značně nižší pak druhý okres se záporným saldem Hodonín.

Stěhování mezi okresy Jihomoravského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Blansko	6 613	5 971	12 584	642
Brno-město	26 159	37 420	63 579	-11 261
Brno-venkov	26 962	18 590	45 552	8 372
Břeclav	8 162	7 762	15 924	400
Hodonín	4 458	4 928	9 386	-470
Vyškov	8 238	6 424	14 662	1 814
Znojmo	5 307	4 804	10 111	503

3.1.11 Olomoucký kraj

V Olomouckém kraji má největší obrat stěhování okres Olomouc. Po přepočtení úhrnu migrace na 1 000 obyvatel příslušného okresu má nejvyšší intenzitu stěhování okres Prostějov, za kterým s malým rozdílem následují okresy Olomouc a Jeseník.

Stěhováním uvnitř kraje získává obyvatelstvo okres Prostějov, z čehož dvě třetiny pocházejí z okresu Olomouc. Okres Olomouc má také kladné saldo, když vyrovnává ztrátu s Prostějovem ziskem s ostatními okresy kraje. Zbylé okresy zaznamenaly pasivní bilanci.

Stěhování mezi okresy Olomouckého kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Jeseník	1 523	1 686	3 209	-163
Olomouc	9 090	8 689	17 779	401
Prostějov	4 835	3 923	8 758	912
Přerov	3 891	4 495	8 386	-604
Šumperk	3 939	4 485	8 424	-546

3.1.12 Zlínský kraj

Nejvyšší úhrn meziokresního stěhování uvnitř Zlínského kraje má jednoznačně okres Zlín. Tento okres má s okresem Kroměříž i nejvyšší intenzitu stěhování na 1 000 obyvatel.

V rámci meziokresní migrace v kraji okresy Kroměříž a Uherské Hradiště obyvatelé získávají především úkor okresu Zlín.

Stěhování mezi okresy Zlínského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Kroměříž	4 000	3 047	7 047	953
Uherské Hradiště	4 047	3 489	7 536	558
Vsetín	2 085	2 396	4 481	-311
Zlín	6 380	7 580	13 960	-1 200

3.1.13 Moravskoslezský kraj

Více než dvě třetiny úhrnu meziokresního stěhování v rámci Moravskoslezského kraje připadají na okresy Ostrava-město, Karviná a Frýdek-Místek. Přičemž okres Ostrava-město má obrat stěhování jednoznačně nejvyšší a také intenzitou migrace je dominujícím okresem v kraji. Tímto ukazatelem se mu blíží pouze okres Frýdek-Místek.

Výrazně aktivní bilanci stěhování má okres Frýdek-Místek, který získal obyvatele hlavně na úkor okresů Ostrava-město a Karviná. Tímto prostorovým typem migrace získávají ještě další tři okresy, z nich nejvíce okres Nový Jičín. Také zdrojem přírůstků těchto okresů jsou okresy Ostrava-město a Karviná s celkovým záporným saldem 5,9 tis. resp. 2,2 tis. osob.

Stěhování mezi okresy Moravskoslezského kraje v souhrnu za roky 1991-2004

Okres	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Obrat	Saldo
Bruntál	5 592	4 893	10 485	699
Frýdek-Místek	20 084	15 872	35 956	4 212
Karviná	17 680	19 906	37 586	-2 226
Nový Jičín	11 121	8 845	19 966	2 276
Opava	12 545	11 587	24 132	958
Ostrava-město	27 848	33 767	61 615	-5 919